

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β'

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Τηλέφωνο: 210-3443240
210-3443278
E-mail: t09tee07@minedu.gov.gr

ΠΡΟΣ:

- Γραφεία Σχολικών Συμβούλων Δ.Ε.
- Διευθύνσεις Δ.Ε. της χώρας
- Ημερήσια και Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. (μέσω των Δ/νσεων Δ.Ε.)
- Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή

ΚΟΙΝ:

- Περιφερειακές Διευθύνσεις Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τη διδασκαλία μαθημάτων ανά Ομάδα Προσανατολισμού των Επαγγελματικών Λυκείων για το σχολικό έτος 2013-2014

Μετά από σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Πράξεις 32/2013 και 36/2013 του Δ.Σ.), σας αποστέλλουμε τις παρακάτω οδηγίες σχετικά με τη διδασκαλία των μαθημάτων των Ομάδων Προσανατολισμού των Επαγγελματικών Λυκείων. Επισημαίνεται ότι τα μαθήματα των ομάδων προσανατολισμού είναι θεωρητικά, μπορούν ωστόσο να διδάσκονται και στα εργαστήρια χωρίς αυτό να σημαίνει ότι χαρακτηρίζονται ως εργαστηριακά. Συγκεκριμένα:

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑ.Λ.

Β. ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Βιβλίο: «**Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων**» Μ. Βαξεβανίδου και Π. Ρεκλείτη (έκδοση 2013)

Κεφάλαιο 1: Η επιχείρηση

- 1.1. Η έννοια της επιχείρησης
  - 1.1.1. Εισαγωγή
  - 1.1.2. Μορφές Επιχειρήσεων
    - 1.1.2.α. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς
    - 1.1.2.β. Η νομική μορφή των επιχειρήσεων
    - 1.1.2.γ. Ο τομέας δραστηριότητας
    - 1.1.2.δ. Το μέγεθος των επιχειρήσεων
    - 1.1.2.ε. Η γεωγραφική έκταση των δραστηριοτήτων
- 1.2. Οι Λειτουργίες της Επιχείρησης
  - 1.2.1. Εισαγωγή
  - 1.2.2. Η Παραγωγική Λειτουργία
  - 1.2.3. Η Εμπορική Λειτουργία
  - 1.2.4. Η Οικονομική Λειτουργία
- 1.3. Η Επιχείρηση ως Κοινωνική Οργάνωση
  - 1.3.1. Εισαγωγή
  - 1.3.2. Η Κοινωνική Ευθύνη των Επιχειρήσεων
  - 1.3.3. Ο Κοινωνικός Ισολογισμός
- 1.4. Το περιβάλλον της Επιχείρησης
  - 1.4.1. Εισαγωγή
  - 1.4.2. Κατηγορίες του Εξωτερικού Περιβάλλοντος
- 1.5. Οι Επιδιώξεις της Επιχείρησης
  - 1.5.1. Εισαγωγή
  - 1.5.2. Η Αποτελεσματικότητα
  - 1.5.3. Η Αποδοτικότητα
  - 1.5.4. Η Παραγωγικότητα
  - 1.5.5. Η Ανταγωνιστικότητα

Κεφάλαιο 2: Οργάνωση και Διοίκηση

- 2.4. Οργάνωση και Διοίκηση (Management)
  - 2.4.1. Οργάνωση και Διοίκηση
  - 2.4.2. Ιστορική εξέλιξη του management
  - 2.4.3. Οι λειτουργίες της Οργάνωσης και Διοίκησης
- 2.5. Μάρκετινγκ (Marketing)
  - 2.5.1. Εισαγωγή
  - 2.5.2. Έννοια και περιεχόμενο του Marketing
  - 2.5.3. Το Μίγμα marketing (marketing-mix)
    - 2.5.3.α. Το προϊόν
    - 2.5.3.β. Η τιμή
    - 2.5.3.γ. Τα δίκτυα (κανάλια) διανομής
    - 2.5.3.δ. Η προώθηση
- 2.6. Διοίκηση Πωλήσεων
  - 2.6.1. Εισαγωγή-Βασικές έννοιες
- 2.7. Χρηματοοικονομική Διοίκηση

- 2.7.1. Εισαγωγή-Βασικές έννοιες
- 2.7.2. Περιεχόμενο της χρηματοοικονομικής λειτουργίας
  - 2.7.2.α. Η λειτουργία του προϋπολογισμού
  - 2.7.2.β. Η ταμειακή λειτουργία
  - 2.7.2.γ. Η λογιστική λειτουργία
  - 2.7.2.δ. Η λειτουργία διαχείρισης κεφαλαίων
- 2.8. Διοίκηση Παραγωγής
  - 2.8.1. Εισαγωγή-Έννοια και Φύση της Παραγωγής
  - 2.8.2. Σκοποί και επί μέρους λειτουργίες της Διοίκησης Παραγωγής
    - 2.8.2.α. Τοποθεσία εργοστασίου και διάταξη χώρων
    - 2.8.2.β. Σχεδιασμός της παραγωγής
    - 2.8.2.γ. Προγραμματισμός
    - 2.8.2.δ. Διασφάλιση ποιότητας και έλεγχος της παραγωγής
    - 2.8.2.ε. Αποθήκευση
    - 2.8.2.στ. Συντήρηση και αντικατάσταση του μηχανικού εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων παραγωγής
    - 2.8.2.ζ. Προμήθειες
  - 2.9. Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων
    - 2.9.1. Εισαγωγή
      - 2.9.1.α. Προγραμματισμός ανθρώπινου δυναμικού
      - 2.9.1.β. Προσλήψεις
      - 2.9.1.γ. Εκπαίδευση και ανάπτυξη
      - 2.9.1.δ. Μεταθέσεις και προαγωγές προσωπικού
      - 2.9.1.ε. Αξιολόγηση και πολιτική αμοιβών
      - 2.9.1.στ. Κοινωνική και υγειονομική υποστήριξη
      - 2.9.1.ζ. Εργασιακές σχέσεις
  - 2.10. Διαχείριση Πληροφοριών
    - 2.10.1. Εισαγωγή
    - 2.10.2. Πληροφορίες και Πληροφορική
    - 2.10.3. Πληροφοριακά Συστήματα και Εφαρμογές της Πληροφορικής στην Επιχείρηση

Κεφάλαιο 3: Οι Διοικητικές Λειτουργίες της Σύγχρονης Επιχείρησης

- 3.1. Η Λειτουργία του Προγραμματισμού
  - 3.1.1. Εισαγωγή
  - 3.1.4. Η Διαδικασία του Προγραμματισμού
  - 3.1.5. Βασικές Αρχές του Προγραμματισμού
- 3.2. Η Λειτουργία της Οργάνωσης
  - 3.2.1. Εισαγωγή
  - 3.2.2. Η Οργανωτική Δομή της Επιχείρησης
    - 3.2.2.α. Η Ιεραρχική πυραμίδα και τα στελέχη που την απαρτίζουν
  - 3.2.3. Το Οργανόγραμμα (όχι οι μορφές οργανογράμματος)
  - 3.2.4. Χαρακτηριστικά του Οργανωτικού Σχεδιασμού
    - 3.2.4.α. Η εξειδίκευση
    - 3.2.4.β. Το πεδίο ελέγχου
    - 3.2.4.γ. Η ενότητα διοίκησης
  - 3.2.5. Οργανωτικός Σχεδιασμός και Περιγραφή Καθηκόντων
- 3.3. Η Λειτουργία της Διεύθυνσης
  - 3.3.1. Εισαγωγή
  - 3.3.2. Ηγεσία

- 3.3.3. Ισχύς-Εξουσία
- 3.3.4. Παρακίνηση
- 3.3.4.α. Θεωρίες παρακίνησης
- 3.3.5. Εξουσιοδότηση
- 3.3.5.α. Μέθοδοι εξουσιοδότησης
- 3.3.5.β. Το συγκεντρωτικό και αποκεντρωτικό σύστημα εξουσίας
- 3.3.6. Συντονισμός και Επικοινωνία
- 3.4. Η Λειτουργία του Ελέγχου
- 3.4.1. Εισαγωγή
- 3.4.4. Τα Βήματα Εφαρμογής των Συστημάτων Ελέγχου
- 3.4.5. Τεχνικές Ελέγχου
- 3.4.5.α. Οι προϋπολογισμοί
- 3.4.5.β. Οι στατιστικές αναλύσεις
- 3.4.5.γ. Οι ειδικές εκθέσεις
- 3.4.5.δ. Η ανάλυση του νεκρού σημείου
- 3.4.5.ε. Ο επιχειρησιακός έλεγχος
- 3.4.5.στ. Η προσωπική παρατήρηση
- 3.5. Λήψη Αποφάσεων
- 3.5.1. Εισαγωγή
- 3.5.2. Συνήθη Προβλήματα κατά τη Λήψη Αποφάσεων
- 3.5.3. Διαδικασία Λήψης Αποφάσεων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Οι διδάσκοντες κατανοούν ότι απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στον προγραμματισμό της ύλης προκειμένου οι μαθητές να κατανοήσουν βασικές έννοιες της επιστήμης της Οργάνωσης και Διοίκησης, στο βαθμό μάλιστα που οι μαθητές δεν έχουν διδαχθεί ανάλογο μάθημα σε προηγούμενες τάξεις.

Η διδασκαλία του μαθήματος «Οργάνωση και Διοίκηση» έχει προβλεφθεί να είναι τετράωρη εβδομαδιαίως. Προτείνεται ύστερα από την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του κάθε κεφαλαίου να προβλεφθεί χρόνος, κατά την κρίση πάντα του διδάσκοντος, α) για ανακεφαλαίωση της ύλης και β) για αξιολόγηση των μαθητών.

Το μάθημα «Οργάνωση και Διοίκηση» αποτελεί μια εισαγωγή στην Επιστήμη της Οργάνωσης και Διοίκησης (Μάνατζμεντ).

Με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται να αναπτύξουν οι μαθητές ένα δομημένο εννοιολογικό υπόβαθρο, το οποίο θα τους επιτρέψει να αντιλαμβάνονται και να κατανοούν τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς και την οργάνωση και διοίκηση αυτών. Πιο συγκεκριμένα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι μαθητές :

- Τους λόγους δημιουργίας των επιχειρήσεων και οργανισμών, τα στοιχεία που τις συνθέτουν και τις σχέσεις τους με το περιβάλλον.
- Τις βασικές επιχειρησιακές λειτουργίες.
- Τη σπουδαιότητα και το περιεχόμενο της οργάνωσης και διοίκησης και τις διοικητικές λειτουργίες.
- Τη σπουδαιότητα και το περιεχόμενο της οργάνωσης και των λειτουργιών διοίκησης.
- Τον προσανατολισμό ως προς το περιεχόμενο των επαγγελματιών στο χώρο διοίκησης επιχειρήσεων.

Κρίνεται ότι οι έννοιες του μαθήματος σε πολλές περιπτώσεις απαιτούν απλούστευση για την καλύτερη κατανόησή τους από τους μαθητές. Αυτό θα

μπορούσε να επιτευχθεί όχι μόνο με τη χρήση παραδειγμάτων που να σχετίζονται με τις εμπειρίες των μαθητών από την καθημερινή ζωή αλλά και με τη χρήση ασκήσεων και πρακτικών εφαρμογών, τόσο αυτών που περιλαμβάνονται στο βιβλίο όσο και άλλων, τις οποίες οι διδάσκοντες θα θεωρήσουν απαραίτητες για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας τους.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΥΜΕΩΝ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Δ/ση Ιδιωτικής Εκπ/σης
- Δ/ση Π.Ο.Δ.Ε.
- Δ/ση Ειδικής Αγωγής
- ΣΕΠΕΔ
- Δ/ση Σπουδών ΔΕ - Τμήμα Β΄